

σου αυτή πράξη όταν θα παρουσιαστές μπροστά του.
 'Ο Λουδοβίκος σπλινκε, μη ξέροντας τί να κάνει. Τότε ο Ιερσός έσκυψε, πήρε το μχαίρι από καταγής, το έβαλε μόνος του στο σημάρι που είχε κρεμασμένο άπ' τή μέση του ο νέος, και ελπε στο βασιλέα.

— Κι τώρα, Μεγαλειότατε, πρέπει να διατάξεις ν' αφήσουν να φύγη ελεύθερος άπ' έδω ο γυιός του Ροβέρτου ντ' 'Αρμανιάκ.

'Ο Λουδοβίκος έτινε μπρος στον άσπρητό τόνο τής φωνής του Ιερσός: Φώναξε τή λογαυή τή: φρουράς και τόν διέταξε ν' συνοδεύσει τόν νέο και να τόν άφισσι νά φύγη από τόν πάργο. 'Ο ντ' 'Αρμανιάκ ξεκίνησε τότε να φύγη, χωρίς καν να χαιρετήση τή μονάρχη. Τη στιγμή όμως που περνούσε μπρος άπ' τή Φραγκίσκο, γονάτισε μπροστά του και τού ελε:

— Σ' εύχαριστώ, πάτερ μου.

'Όταν τά βήματά τους έπαψαν ν' άνερχοιιν στή μαριμαρένια σκάλα, ο Ιερσός πλησίασε ένα παράθυρο, τή άνοιξε και άκουγκράστηκε. Στο πόσοσό του διαβάζαν άπαιρη άγανά. Μήπως ο Λουδοβίκος έκανε τού λογαυή κανέναν άδούρατο, συνθηματικό γένεψμο, για να σκοτώσουν τόν νέο; 'Οχι έπερε να τή περιμένει κανείς από ένα τέτοιο αϊμνβόρο τέρας. 'Οχι έπερε να τή περιμένει κανείς από παράθυρο, ποιέινως ν' άκούση κλαμιά κραυγή μές στο σκοτάδι τής νύχτας. Μά δεν άκουσε τίποτα... 'Απεναντίας είδε κάτι, στην αύλη, στή στή φως τών λαϊκάδων, τή λογαυή να συνοδεύη τόν νέο άς τήν έξωτερική τάπη του πάργου. 'Ο γυιός του Ροβέρτου ντ' 'Αρμανιάκ είχε σωθεί!...

'Ο Λουδοβίκος, έκπληκτός στην πολυθρόνα του, δέν έκανε τού παραμικρό κίνημα, παρακολούθώντας τόν Ιερσά και προσπαθώντας να διαβάση στή σκοτεινή πρόσωπό του τά αίσθήματα και τίς σκέψεις του.

— Λοιπόν, πάτερ, θά μου δώσης άφηση; ρώτησε τή Φραγκίσκο, όταν έκείνος άφησε τόν παράθυρο και πήγε και στάθηκε κοντά του.

'Ο Ιερσός τόν κύταξε τότε περιλυσός.

— Δέν υπορώ, δυστυχώς, Μεγαλειότατε, να σου δώσω άφηση, τού ελε. Βλέπω ότι έχεις στην καρδιά περισοότερο φόβο μιά τή θάνατο ή την τιμηρία που σε περιμένει, παρά ελκμωνή μετάνοια... Θά παρακαλέσω όμως τόν Θεό να σε φώτιση και να αίσθανθής πραγματικά μετá μέλεια για τίς άμαρτίες σου... Χάρις Μεγαλειότατε!

Και ο Φραγκίσκος έφυγε, άφίηνοντας τή μονάρχη κατάπληκτη και άπελπισμένη.

'Αξαφνα όμως, τόν έπιασε μεγάλος θυμός. Φώναξε τόν Τριστάνο.

— Πριν από λίγο, τού ελε, ένας άνθρωπος ήτανε κρυμμένος πίσω από τή παραπέτασμα, μ' ένα στυλέτο στή χείρ... 'Ηθελε να με σκοτώση... 'Ο άνθρωπος αυτός ήταν ένας άπό τούς γυιούς τού ντ' 'Αρμανιάκ, αυτού τού προδοτή, που τόν είχα τιμηρήσει άλλοτε... Μά ο διαβολοπαλάς ο Φραγκίσκος με κατάφερε να τόν άφισα νά φύγη ζωντανός από δώ μέσα... Δέν έκανε καλά που πήγνη τόσο καλός. Πρέπει να τρέξουν άμυστα, να τόν πιάσουν, και να μού τόν φέρουν πίσω... Θέλω να τόν δω νά ξεφυγάη μπροστά μου, με τή πιο φριχτά βασανιστήρια... Τρέχα, Τριστάνο, να μού τόν φέρης έδω.

'Ο Τριστάνος έκανε να φύγη, για νά πάη νά εκτελέση τή διαταγή τού βασιλιά του. Μά ο Λουδοβίκος δέν τόν άφησε νά φύγη.

— 'Όχι, όχι, Τριστάνο, τού ελε με κλαμωική φωνή. Καλύτερα νά μείνεις έδω... Φοβάμαι να μείνω μόνος μου. 'Ισως νά ξαναρθή αυτός ο δολοφόνος... Καί άν δέν εινε αυτός, θά εινε κανένας άλλος... 'Αχ! όλοι συνομώτησαν εναντίον μου για νά με ξεκάνουν... 'Α!... τί θόρυβος εινε αυτός; 'Ακουσε ένα θόρυβο;

— 'Όχι, Μεγαλειότατε, δέν άκουσα τίποτα! Άποκρίθηκε άτάραχος τή Τριστάνος, συνθημιόμενος από αυτό τού είδους τίς παραμυθώσεις τού Λουδοβίκου...

— Δέν άκουσε καλά! έπέμεινε τή μονάρχη... Νά, είδα τή παραπέτασμα αυτό να μινεταίνε... Κάποιος δολοφόνος θά εινε κρυμμένος από κεί πίσω.

'Ο Τριστάνος πλησίασε στή παραπέτασμα, και τή τράβηξε απότομα.

— Δέν εινε κανείς, Μεγαλειότατε, ελες.

— Τότε θά έχη κρυφτεί κάπου άλλος... Μή μ' άφήνης, μόνο, Τριστάνο. Φοβάμαι πολύ... 'Αχ! πότε θά παρθή αυτή ή νύχτα;

'Η νύχτα έκείνη πέρασε ολοκληρη με τή διαρκή αυτό έπιδλη: 'Ο Λουδοβίκος ΙΑ' πλήρωσε μέσα στή λίγες ώρες— με άνδερραστα ψυχικά μαρτύρια—όλα τά εγκλήματα που είχε διατάξει κατά τή διαταμή τής μαρκιάς αϊματωμένης βασιλείας του...

Τήν άλλη μέρα τή πρωί, όταν ο ήλιος ξαναβγήκε για νά φωτίση τόν κόσμο, ο Λουδοβίκος ΙΑ' δέν ζούσε πιά. Είχε πεθάνει κοντά τά ξεμυθώματα...

DENIS LANGAT

ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ

'Η άρετή τούς μόνον έχει αξία όταν δέν άποβλέπη κανείς δει' αυτής νά αποκτήση θάνα.

(Μανταίνι)

Μην περιφρονείς ποτέ μιά άσφαρη πληγή, ε'ναν συγγενή φτωχό, μ' έναν πρόσωπο και ταπεινό έχθρο.

('Αγγλική παροιμία)

Εινε ευκολότερο νά ποσπάζη; χροσφι από έναν φιλάγγυρο, παρά έπαινο από ένα φθονρόν άνθρωπο.

(Ντέ Σιβέρ)

ΓΙΑ ΝΑ ΠΕΡΝΑ Η ΩΡΑ ΣΑΣ

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

'Η Ραχήλ και ο Τούρκος θαυμαστής της.

'Η Ραχήλ, ή διάσημος Γαλλίς ήθοποιός τού παραθόντος αϊώνος, άγαπούσε τρελλά, όπως όλες έξέλλου ή γυναίκες τού έπαγγελματός της, τίς δαντέλλες και τά μεταξωτά. 'Η σαπήνι που θά σάς διηγηθούμε συνέβη κατά τά τέλη τού Αθγούστου 1842.

Τήν εποχή εκείνη, ή περιφημη τραγουδίστρια βρισκότανε στή Λονδίνο, όπου είχε δώσει μερικώς παραστάσεις, πληροσνόμενη 1000 λίρες τή βραδυά. Λίγες μέρες πριν φύγη από τή Λονδίνο για νά έπιστρέψη στή Γαλλία, φρόντισε ν' αγοράση, σέ ικανή ποσότητα, δαντέλλες, μουσουλίνες, τούλια, μεταξωτά και άλλα ύφασματα, που ήσαν πολύ τής μόδας τότε. Τά έβαλε σέ δυό σεντούκια, και άρχισε νά χαιρέτα προκαταβολισώς για τή μεγάλη έπιτυχία που θά είχε στή Παρίσι, όταν θά παρουσιάζονταν με τίς ώραιότερες δαντέλλες που έβρισκον στή Λονδίνο.

'Εξαφνα όμως, θομώθηκε κάτι. Κάτι τρομερό και άπαισιο: Τό τελειώσιο! Τό γαλλικό τελειώσιο που θά την άνάγκαιε να πληρώση σέ φόρους τή διπλάσιο τής αξίας τών μεταξωτών. Τί έπερε λοιπόν να κάνει; Νά μνή πάγη μαζί τής τίς δαντέλλες; 'Αδύνατον! Ν' άποφασίση να πληρώση μόνο τού γαλλικό τελειώσιο; 'Αδύνατον! Τό σκληρό αυτό δίλημμα τήν βασάνισε τρομερά. 'Εξαφνα ήρθε προς βοήθειάν τής ή θεία πρόνοια, ή άλλων τής έστειλε για νά τήν βγάλη άπ' τή δύσκολη θέση που βρισκόταν ένα Τούρκο άκόλουθο στην 'Οθωμανική πρεσβεία τού Λονδίνου.

'Ο 'Οθωμανός αυτός άγαπούσε τρελλά τή Ραχήλ, και ή ώρα ήθοποιός δέν έδίστασε να τού εκμυστηρευθώ τόν πόνο της.

— Αυτό σάς βασανίζει; άνερωτήσε ο Τούρκος θαυμαστής της. Μά τή πράγμα μπορεί νά διορθωθή εύκολώτατα. Δώστε μου έμένα τά σεντούκια με τίς δαντέλλες σας και άναλαμβάνω έγώ νά σας τά στείλω στην Γαλλία, υπό τή προστασία τής πρεσβείας μου, χωρίς να τ' άνοιξουν καθόλου στή τελωνία.

'Η Ραχήλ χτύπησε τά χερσάκια της από χαρά, παρέδωσε τά σεντούκια με τίς δαντέλλες στή Βιλαγιέ—έτσι λεγότανε ο Τούρκος—ε' έφυγε από τή Λονδίνο για τή Παρίσι. 'Όταν έφθασε όμως στή Γαλλική πρωτεύουσα, μάταια περίμενε επί ήμέρες τά σεντούκια με τίς δαντέλλες της. 'Η ήθοποιός είχε άρχισει νάνησχη, δ' καν τέλος μιά μέρα, έλαβε μιά πρόσκληση από τήν Τουρκική πρεσβεία.

— 'Εχω κάτι για σάς κυρία μου, τής ελε ο Τούρκος πρεσβευτής, όταν παρουσιάστηκε ή Ραχήλ μπροστά του. 'Ο πρόεδρος τής Τουρκίας σ'ό... Τονκίνο μου έστειλε κάτι σεντούκια, τά οποία προορίζονται για σάς, με τή σημείωση ότι τού διστάλησαν από τήν πρεσβεία τού Λονδίνου... 'Ομολογώ ότι είσθε... λιγάκι όποτη. Τί δουλειά έχετε έσείς με τίς Τουρκικές πρεσβείες όλου τού κόσμου...

'Η Ραχήλ τού έξηγήσε τότε τί είχε συμβη και γέλασαν και οι δύο με τήν καρδιά τους είς βάρος τού Βιλαγιέ—ο οποίος έστειλε—άφρημιμένος από τόν έρωτά του, δίχως άλλο!—τά σεντούκια τής Ραχήλ στή Τονκίνο, αντί να τά στείλη στή Παρίσι!...

Γιά τά πληρώσουν τή φόρο!...

'Ο βασιλεύς τής 'Αγγλίας 'Ιωάννης, για νά ξαναγκάση μιά φορά τούς 'Ιουδαίους που κατοικούσαν στή βασιλεία του, να πληρώσουν τούς βαρείς φόρους τούς; όποιους τού είχε επιβάλλει, διέταξε νά τούς συλλάβουν όλους και να τούς βγάλουν τά μάτια και τά δόντια, ένως εάν πληρώσαν δέκα χιλιάδες λίρες για κάθε μάτι και χιλιάς λίρες για κάθε δόντι!...

Τά έργα τού 'Αδόλφου Δ' Έννεργύ.

'Ενα 'Ιταλικό περιοδικό είχε τήν έμπνευση νά κάτση ν' άπαρθεμήση τά διάφορα εγκλήματα και δραματικά έπεισόδια που εινε κατασκοπημένα στα μεθιστορήματα και στα θεατρικά έργα τού 'Αδόλφου Δ' Έννεργύ, τού άθανάτου συγγραφέως τών «Διο 'Ορφανών».

Σύμφωνα λοιπόν μ' αυτή τή στατιστική, τή λογοτεχνικό έργο τού 'Αδόλφου Δ' Έννεργύ περιλαμβάνει:

18 χήρες, 16 γυιούς και 2 κόρες άνθρώπων που καταρομήτησαν, 80 όρφανα και 112 όργανές, 99 κορίτσια τά οποία άπέχτησαν, 22 ιδεολοφικόνους, 8 πατριωκόνους, 145 παιδιά που νά βρηναν στους πένες δρόμους, 124 παιδιά που τ' άντεκατέστησαν με άλλα, 212 ψευτικώς διαθήκες, 216 κλεμμένα ποροσφύλια, 189 μονομαχίες με έξφο, 168 με πιστόλια, 2 με σπαθί, 8 με μαχαίρι και 18 με μπαλτάδες, 49 έμπρησμούς, 256 δολοφονίες, εκ τών όποιων ή 163 δηλητηριάσεις, 46 πνιγμένους, 36 δραπετάς από καταναγκαστικά έργα, 77 μοιχείες, 79 παράφρονες, 41 περιπτώσεις διγαμίας κ. λ. π. κ.λ.π. κ.λ.π.

Απλάδι, με άλλα λόγια, τή λογοτεχνικό έργο τού Δ' Έννεργύ εινε οσοτό Μουσείο Φρίκης. Γι' αυτό ίσως έξαιουοι μέρους ήμερα να συγγινη τόν κόσμο.